

SUOMALAISTEN MÄÄRÄNPÄÄNÄ AMERIKKA

Teksti: Laura Salmi, Leevi Vanhatalo ja Matias Urpola

Pohjoismaista muutti vuosina 1830-1930 noin 2,5 miljoonaa henkeä Pohjois-Amerikkaan. Euroopan koko siirtolaisvirrasta pohjoismaalaisten osuus oli noin 5%. Suomen, Ruotsin ja Islannin siirtolaisuus oli hyvin merkittävää, mutta Tanskan kohdalla hieman vähäisempää

Siirtolaisten matka

Matkaa varten tarvittiin passi ja sen saamiseen erilaisia asiapapereita kuten virkatodistus kotipitäjän papilta ja esteettömyystodistus nimismieheltä.

Matkalipun ostaminen

Siirtolaiset ostivat matkalippunsa joko kotipaikkakunnalla asuneelta siirtolaisasiamieheltä tai lähimmästä kaupungissa olleesta ”tikettikonttorista”. Merikarvialla apteekista sai ostaa matkalippuja.

Usein myös sukulainen oli Amerikasta lähettänyt maksuosoituksen laivayhtiön toimistoon Hankoon, josta sitten siirtolaisille ilmoitettiin, minä päivänä olisi paras saapua Hankoon. Runsas 30% suomalaisista siirtolaisista matkusti prepaidlipulla.

Siirtolaisten matkalipun hinta määräytyi matkan kokonaispituudesta ja matkaluokasta. Esimerkiksi vuonna 1900 menomatka Hanko-New York maksoi kolmannessa luokassa nykyrahassa 717 euroa. Titanicin suomalaiset maksoivat lipuistaan 269-561 silloista suomen markkaa eli rahanarvolla 906-1890 euroa.

Matkarahoja varten otettiin lainaa, myytiin kotitalo tai tehtiin työtä tai säästettiin. Matkan rahoitus hoidettiin Anna-Leena Toivosen haastattelujen mukaan: 36,5% yksityisellä tai pankkilainalla, 30,6% omilla säästöillä, talon myynnillä, perintörahoilla, vanhemmilta. 32,9% Amerikasta lähetetyllä prepaid-lipulla.

Matkareitit

1870- ja 1880- luvulla suomalaisten amerikansiirtolaisuus kulki etupäässä Ruotsin satamien kautta. Tilanne muuttui 1880- luvun lopulla, kun saksalaiset laivayhtiöt aloittivat suoran siirtolaisliikenteen Hangosta Tukholmaan, Kööpenhaminaan ja Lyypekkiin ja hieman myöhemmin myös Hulliin Englantiin.

Suomen Höyrylaivat kuljettivat siirtolaisia Hangosta Kööpenhaminan kautta Englantiin. Matka kesti 4-5 päivää, näihin laivoihin mahtui noin 250 matkustajaa.

Polaris-laivalla 3.4.1912 hangosta lähti 52 suomalaista joiden jatkoyhteyslaiva Suomen höyrylaiva osakeyhtiön matkustajaluettelon mukaan oli Titanic.

Kuvan lähde: Siirtolaisinstituutti.

Kun tultiin Hankoon, oli edessä matkalippujen ja passien tarkastus. Myös lääkärin-tarkastus oli edessä, jotta ketään ei palautettaisi Pohjois-Amerikasta sairauden vuoksi. Lääkärintodistus Hangossa maksoi 10 markkaa.

Kuvan lähde: Siirtolaisinstituutti.